

"Så skal de fx på skift i grupperne gå op og skrive alt det, de har lært omkring tillægsord, og hvordan man gradbøjer, bruger endelser osv. og sådan nogle ting, og så bliver der lidt konkurrence om, hvilken gruppe der har den største viden. Bagefter tager vi så det hele mere afdæmpet i fællesskab. Men de elsker de der små konkurrenceprægede lege!"

(Lærer på Petersmindeskolen)

Demokratisk dannelse – og strukturel autoritet

Cooperative Learning har et iboende dannelsesideal om gensidig udvikling gennem demokratisk samarbejde. Der lægges stor vægt på team- og classbuilding, hvor sammenholdet i teams og i klassen opbygges og styrkes.

Som oftest foregår arbejdet i strukturerne i grupper (teams) med fire elever, som skal samarbejde inden for den struktur, som læreren har valgt til emnet.

Sammensætningen af de forskellige teams foretages også af læreren, som herigennem på længere sigt kan bearbejde de sociale relationer i klassen. Under teamarbejdet skal eleverne tilegne sig en adfærd, der fremmer samarbejdet, og den kan både bestå af formaliserede, "høflige" måder at henvende sig til hinanden på eller ved at rose sin makker. Arbejdet med CL skal foregå i en god og positiv tone. Samtidig ligger der i flere af strukturerne en målsætning om at nå til enighed. Fx kan opgaven være først at komme på så mange idéer som muligt, hvorefter de skal reduceres til ganske få, som teamet skal være enige om. Den enkelte må være indstillet på ind imellem at give afkald på egne idéer, hvis de ikke har gennemslagskraft i gruppen. Samarbejde og fællesskab går forud for individet.

Strukturerne teams sammensættes af læreren efter princippet om forskellighed, så de ikke fx afspejler

kammeratskabsgrupper eller klikker. Et team kan bestå af en "svag", to "middel" og en "stærk" elev, som afhængige af hinanden bliver nødt til at lytte og bruge hinandens ressourcer for at nå det fælles resultat. Ingen teams får imidlertid lov til at cementere sig i et "os" over for "de andre", for teamene bliver brudt op og nye dannet efter et afsluttet forløb. Derved bearbejdes relationerne i klassen, og eleverne kommer til at arbejde sammen med nogen, de måske ikke selv ville have valgt.

Det er bl.a. herigennem, CL har givet mange lærere en oplevelse af at få et nyt professionelt redskab i hænde. Et redskab til ledelse af klassen – uden gammeldags professionsbetinget lærerautoritet, som er vanskelig at opretholde i dag – eller en personlig autoritet, som ikke kræver mindre. Fokus flyttes fra læreren som person til læreren som funktion.

CL giver læreren værktøjer i tasken, som flytter autoriteten til objektive strukturer som tid, "regler", struktureret kommunikation og mål for arbejdet.

CL definerer en ny lærerrolle, hvor autoriteten er mindre afhængig af læreren som person. Med CL får læreren i stedet nogle redskaber, som gør ledelsesfunktionen afgørende for forløbet, som derefter kan udfolde sig efter sin egen logik inden for de afstukne rammer.

Claudi Clausen

Følelsen af at be

CL til lærermøder

På Enghaveskolen i Fåborg har lærerne igennem et stykke tid været meget optagede af Cooperative Learning som undervisningsmetode. Som sådan lægger de sig i halen på mange andre lærere rundt omkring i landet, der allerede begejstrede har taget metoden til sig. På lærerværelset, hvor der dufter af kaffe og chokoladekage fra gårsdagens møde, ligger den rød-hvide "grundbog" i Cooperative Learning da også frit fremme, så man hurtigt kan slå op og lade sig inspirere af nogle af alle tilgangsvinklerne til den aktive læringsform.

CL til lærermøderne

Men Cooperative Learning bruges ikke kun i klasselokalerne på skolen. Lærerne har nemlig også inkluderet metoden i forbindelse med lærermøder. Et tiltag som deltagerne synes, de får langt mere ud af, end når man på klassisk vis sidder rundt om et bord og taler én ad gangen.

"Metoden skaber et helt andet ejerskab i forhold til møderne", forklarer lærerrådsformand, Thorkil Fonnesbech, der tidligere har arbejdet med samarbejds- og gruppedynamikker i forbindelse med sit lærerstudium.

"Ved at bruge Cooperative Learning på lærermøder kan man fremme processen, hvor alle kommer til orde og fornemmelsen af, at tingene rykker sig og ikke bare kører i ring, fordi folk sidder og gentager sig selv og hinanden, som det ofte sker ved mere traditionelle mødeformer", siger Fonnesbech.

Godt til evaluering og visioner

Kollegaen Annette Preisler, der bl.a. underviser i dansk, matematik, fortælling og teater nikker samstemmende.

at bevæge sig med lange skridt – i fællesskab

Af Julie Püschl, journalist

”Noget af det ærgerlige ved lærermøder er fornemmelsen af, at man ingen vegne når, eller når vi gentager os selv, fortaber os i detaljer, og diskussionerne ender med at køre ud på et sidespor”, siger Annette Preisler. Her mener hun, at Cooperative Learning er et brugbart og effektivt redskab, som især er relevant at inddrage i forbindelse med evalueringer og visionsmøder.

Som fx da lærerkollegiet på Enghaveskolen skulle tale om og diskutere, hvilke værdier, de mente, var vigtige på stedet. Som lærerrådsformand valgte Thorkil Fønnesbech at tage udgangspunkt i en Cooperative Learning-struktur, hvor lærerne til at begynde med sad i mindre enheder, der sammen fandt frem til fem værdier, de syntes, var vigtige for deres skole. Derefter gik de rundt blandt hinanden og hørte, hvad de andre havde noteret. Ud af de fem punkter skulle de hver vælge to yderligere punkter, indtil de til sidst havde en liste med ti punkter. Herefter satte

man sig atter sammen i mindre grupper og kogte de ti forskellige punkter sammen til fem, som man blev enige om. Da de afslutningsvis sammenlignede gruppernes fem punkter, viste det sig nu, at de var noget nær identiske, og sammen kunne de på ingen tid nå til enighed omkring skolens værdier.

”På den måde kom vi alle til orde på en engageret og konstruktiv måde, hvor vi virkelig følte, at vi flyttede os. Det var en meget tilfredsstillende måde at afholde møde på – en følelse af, at vi bevægede os med lange skridt i fællesskab”, siger Annette Preisler.

Evaluering af CL ved hjælp af CL

Et andet eksempel fra lærermøderne på Enghaveskolen var, da man skulle evaluere på den pædagogiske dag, hvor lærerkollegiet samlet havde fået kursus i Cooperative Learning. Her skulle de evaluere på, hvad de syn-

tes, de havde fået ud af det kursus og dele erfaringer i at inkorporere de nye læringsmetoder i undervisningen. Også her brugte de strukturer fra Cooperative Learningsprocesser.

”Vi lavede bl.a. øvelsen med dobbelcirkler, hvor den ene fortæller og den anden lytter for dernæst at træde et skridt til siden og gengive til en tredje part, hvad den første har fortalt”, forklarer Annette Preisler og uddyber:

”Det gode ved den metode er, at jeg lytter aktivt, fordi jeg objektivt skal gengive, hvad min kollega lige har fortalt og derved får mulighed for at forstå andres udsagn endnu bedre”.

Kan ikke bruges til alt

Som lærerrådsformand benytter Thorkil Fønnesbech sig af mange forskellige metoder og strukturer for at få skabt så dynamiske lærermøder som muligt, og her er Cooperative Learning som sagt blot en af disse. Men det er vigtigt for ham at understrege, at metoden ikke er lige relevant i alle sammenhænge. Der er situationer, hvor det er nødvendigt, at alle får hørt den samme besked, og hvor den traditionelle rundt-om-bordet er mere velegnet, end når flere er aktive på samme tid med at få formuleret sig. Fx i forbindelse med beslutninger, der skal træffes i konsensus.

”Det er min erfaring, at metoden er bedst i forhold til visions- og evalueringsspunkter på møderne, men også som et fantastisk redskab til at få gang i folk i begyndelsen af mødet. Som fx ved at lave en lynhurtig vidensstafet. Det får i bogstaveligste forstand folk op af stolene”, mener han.